

Komentarji

„prijatelj“

„prijatelj“ je zelo opasli neka-
drave na vzhodu E-
ki ne zaupajo Mussolini-
je sicer toliko revidi-
se mora izjaviti v okvi-
narodov, kljub temu je
Poljska v strahu in stra-
se za to skemo skriva
Poljske revizionistična po-
katero hoče italijanski
unificirati malo entento in
Poljsko za znani ko-

razloga se Poljska in
odvračata od
in isčeta novega za-
— Sovjetski uniji.
je sicer na pr-
jako pulho; med vla-
entente in Poljske
je ni ideološko
kupnega. Čehoslovaška
je edina, ki ima nekaj so-
miselnosti, vse druge v
pa so reakcionarne
Vse to je že davno

omenjene dežele, ki
ustvaril versajski mirov-
morajo imeti zavezništvo
je na to, kako je zaveznik
oduren. Doslej je Fran-
protektor. Franco-
ni in francosko zlato je
ki, ki podpira status quo
entente in Poljske. Ako
Poljska ohladi in stopi v če-
vizi direktorji Evrope,
Poljska in mala entente
ni iskati drugega, na ko-
bota apr. Na koncu
je tudi Rusija dobra.

je bila prva, ki je
na nenapadali pakt z
Zdaj so v teku pogaja-
malo entento. Iz Belgra-
vest, da bo jugoslo-
vlada kmalu priznala
in stopila z njimi v di-
stike.

potrebuje zlasti v
viji precej izpremembe
nem mnenju. Sovjetsko
je treba oprati, da ne bo
grda. Opazili smo, da
limsko časopisje v Jugo-
le pričelo s pranjem. Po-
se članki, ki pripove-
naivnim čitateljem, da
zadnje čase izvršil v Ru-
deliki miselni preobrat“.
kmet in delavec sta začeli
„komunistični inter-
lizem in udajata se ru-
nacionalizmu“. Sovjet-

da je „preusmerila svojo
politiko in ni več re-
namo agresivna“. Nem-
uniste je prepustila svo-
in Hitlerjevo fašistično
je obnovila „prijatelj-
“. Rusija se ne bo spu-
v pustolovščine na Kitaj-
kitajskim komunistom na
Rusija se obrača na za-
like prijateljskih stikov
vaskimi narodi. To je
da se je velika Rusija za-
vedati svoje narodnosti.“

in podobne reči čitamo v
ovanskem režimskem ti-
Prepričani smo, da pisci
ni nam ne verjamejo tega,
lejo — ampak nekaj je
zapišati, da bo draga pub-
potožnim srcem vzela
zanje značilno vest, da je
vika in brezbožna mo-
vlada odslej „naš prija-
telični“.

otaki voditelji v Moskvi
medtem pomembno pome-
Niso tako bedasti, da
razumeli...

brezposelnih v New
Yorku
— V maju je bilo
družin brezposelnih de-
laganih iz stanovanj, ker
ne plačati stanarine. Ta-
gani poročilo, ki ga je
ar objavila Liga brezposel-

ULTIMAT JE- KLARSKEGA TRUSTA

Wall street zahteva „open shop“
za vsako cenno. Predsednik
podpri „delavski čarter“. Od-
sek proti licenciranju podjetij

Washington. — (FP) — Vele-
biznis je zopet prišel k sapi in
nastopil z vehementno opozicijo
proti delavskim določbam v na-
črtu administracije za kontrolo
industrije. Jeklarski trust je po-
tom Morganovega partnerja R.
P. Lamonta dal ultimatum Roose-
veltu, da zahteva odprto delavni-
co za svoj dominion.

Lamont je nastopil pred senat-
nim odsekom in posvaril vlado,
da jeklarski baroni ne bodo pri-
volili v organiziranje delavcev,
pa naj pride kar hoče. Stojte z
vsemi štirimi za „odprto delavni-
co.“

Vodje Ameriške delavske federacije je ta ultimatum walstreet-
skih bankirjev tako vznemirila,
da je šel Green z deputacijo do
predsednika Roosevelta, da izve
njegovo stališče oziroma ga pri-
dobi za „delavski čarter“ v tem
načrtu, ki daje delavstvu pravi-
co do organizacije.

Roosevelt je Greena in pozneje
tudi novinarje zagotovil, da ni
spremenil svojega stališča in bo
insistirati, da ostane ta princip
nedotakljiv. „Delavski čarter“
vsebuje VII. člen, kjer je izre-
čno rečeno, da podjetja, ki pridejo
pod vladno kontrolo, ne smejo
delavcem braniti niti jim delati
ovire pri organiziranju v svoje
unije ali pa se upirati kolektiv-
nemu pogajanju.

Izrečno je tudi rečeno, da po-
djetniki ne smejo siliti delavcev v
kompanijske unije, oziroma na-
črt ne priznava teh „unij“ za
pravomočne agencije delavstva
pri kolektivnih pogajanjih. Ta
določba je bila vključena na za-
htevo predsednika federacije
Greena, kar je povzročilo, da je
Ameriška trgovska zbornica, ki
je prvotno indorsirala načrt za
vladno kontrolo industrije, šla v
opozicijo, prav tako tudi podjet-
niška zbornica.

Sedaj zahtevata, da senatni
odsek črta besedi „Company U-
nion“ in jih nadomesti z besedo
„organizacija“, kar bi podjetni-
kom omogočilo, da bi se lahko tu-
di pod režimom vladne kontrole
potom kompanijskih „unij“ bo-
rili proti pravi delavskim uni-
jam.

Predsednik Roosevelt ni pove-
dal, kaj misli o tem, namreč če
bo insistiral, da ostane besedilo
predloge nanašajoč se na kom-
panijske unije nespremenjeno.
Časnikarskim poročevalcem je
le rekel, da administracija pod-
pira princip sedmega člena in da
ni nasproten popravkom, če to
ni v nesoglasju s temeljno idejo
in namenom „delavskega čarter-
ja.“

Razvidno pa je, da je velebi-
znis že pridobil na svojo stran ve-
čino senatnega odseka, ki vodi
zaslišanja o industrijski predlo-
gi. Odsek je namreč sklenil z ve-
liko večino, da se črta klavzula
o licenciranju podjetij. To je
najvažnejša točka, „jedro pred-
loge“, kot se je izrazil „liberalni-
ni“ senator Clark iz Missourija,
ki je predlagal črtanje te dolo-
be, kakor tudi več drugih.

Če na to pristane tudi senat
in potem konferenčni odsek obeh
zbornic, bo vsa kontrola indu-
strije le farasa, ker vlada ne bo
imela moči, da prisili korporaci-
jo na kolena. Namen točke je bil
prav to. Brez vladnega dovolje-
nja bi ne mogla obratovati nobe-
na korporacija ali firma in bi bi-
li podjetniki prisiljeni pristati
na odredbe vladnega „diktator-
ja“ in njegovih podrejenecov pod
grožnjo izgube obratovalnega
dovoljenja.

(Dolje na 2. strani.)

Mattern na tleh v Sibiriji

Letalec ni ranjen in morda še
popravi zamudo

Moskva, 8. jun. — Iz Belova
v Sibiriji poročajo, da je Jimmy
Mattern, ameriški letalec, ob-
novil polet proti Kabarovsku dan-
es ob eni popoldne. Mattern je
bil zelo bolan, ko je včeraj pri-
stal v tamkajšnji bližini. Čev-
za gazolin mu je puščala in ga-
solinski smrad ga je skoro spravi-
vil v omedlevico. Danes je boljši.

Moskva, 8. jun. — Ameriški
letalec Jimmy Mattern je imel
včeraj nezgodo, ki ga je pristi-
la, da se je spustil na tla v sa-
motnem premogovniškem nase-
lju Prokopijevsku, ki se nahaja
350 milj vzhodno od Novosibir-
ska. Podrobnosti nezgode še ni-
so znane domneva pa se, da se je
mehanizem v letalu nekaj pokva-
ril. Znano je toliko, da letalcu se
ni zgodilo nič žalega in letalo
Stoletje napredka ni poškodova-
no. Sovjetska oblast v Novosi-
birsku je brž poslala na lice me-
sta letalo z izkušenim mehani-
ki, da pomagajo Matternu spravi-
ti letalo v red.

Mattern je letel proti Citi ob
času nezgode in ko je moral iti
na tla, je bil še okrog 1000 milj
od tega mesta; obenem je bil 10
ur in 40 minut odzad za letal-
cema Postom in Gattyjem, ki sta
pred dvema letoma na isti črti
obletela svet v osmih dneh.

Nezgodu je zadržala Matterna
za en dan ali dalj v Sibiriji. To
je velika zamuda, ki mu lahko
pokvari polet. Po svojem pro-
gramu bi moral biti danes že v
Alaski, jutri (petek) pa v New
Yorku, kjer je začel polet zad-
njo soboto.

Kontrola nad industrijo v rokah kapitalistov

Teagle, Swope in Sloan namen-
jeni za izvajanje „partnerske
z vlado“

Washington, D. C. — Hugh S.
Johnson, illinoiski tovarnar, ki
ga je predsednik Roosevelt ime-
noval za federalnega admini-
stratorja industrije na temelju
novega zakona za kontrolo pro-
dukcije, je izbral člane odbora,
ki bo vodil vso stvar. V tem od-
boru bodo zastopali industrialci
in delavci. Odbor nastopi ta-
koj čim bo zakon sprejet v kon-
gresu in podpisal po predsedni-
ku, kar pričakujejo še ta teden.

Za člane odbora, ki bodo za-
stopali industrijo, so doslej iz-
brani sledeči trije: Walter C.
Teagle od Standard Oil Co., Al-
fred P. Sloan od General Mo-
tors in Gerard Swope od General
Electric Co.

Za zastopstvo delavcev sta iz-
brana: Donald Richberg iz Chi-
caga, pravnik železničarskih or-
ganizacij in Leo Wolman, delav-
ski zvedenec in profesor na uni-
verzi Columbiji.

ČETVORICA POD- PISALA MUSSO- LINIJEV PAKT

Na temelju tega pakta mora via-
dati mir v Evropi deset let. O-
riginalni pakt precej oskuben

Rim, 8. jun. — Premijer Mus-
solini in poslaniki Francije, An-
glije in Nemčije so sinoči podpi-
sali četverozvezni pakt, ki jam-
či Evropi deset let miru ne gle-
de na to kaj naredi razorožitve-
na konferenca v Ženevi.

Pakt je bil podpisan v Musso-
linijevi Beneški palači in nato
je Mussolini v senatu slovesno
naznanil, da je to zmaga Italije,
ki se je „prerodila v znamenju
črnice sraje“.

Mussolinijev pakt, ki je pre-
cej drugačen od originala, kate-
rega je Mussolini predložil an-
gleškemu ministrskemu predse-
dniku MacDonaldu v marcu, je
kratek dokument, ki ima predgo-
vor in šest členov.

V predgovoru je rečeno, da
pakt sloni na Kelloggovi pogodi,
na lokarnskih pogodbah in na
ustavi Lige narodov. Prvi člen
določa, da štiri države sodeluje-
jo v okviru Lige narodov; v dru-
gem členu se štiri države obve-
zujejo, da bodo med seboj raz-
pravljale o členih 10, 16 in 19
Ligine ustave (ti členi se tičejo
poleg drugega tudi možnosti re-
vizije mirovnih pogodb); v tret-
jem členu se štiri države obve-
zujejo, da bodo delovale za
uspeh razorožitvene konference
in če se ta ne obnese, bodo me-
desobojno skrbela za mir in reduk-
cijo oboroženja; četrti člen se
glasl, da štiri države sodelujejo
za ekonomsko rekonstrukcijo. V
petem in šestem členu se pa ob-
vezujejo, da mora pakt trajati
deset let in francoski tekst je
avtoritativen v vseh slučajih tol-
mačenja.

Pakt mora biti končno rati-
ficiran po zakonodajnih organih
vseh štirih držav in registriran
pri tajništvu Lige narodov v Že-
nevi.

Što stopinj vročine!

Rekord za prvi teden v juniju

Chicago. — V sredo, 7. junija,
popoldne je uradni toplotmer v
Chicagu registriral 100 stopinj
(Fahrenheit) vročine. To je re-
kord za ta čas v vseh 63 letih,
odkar obstoji vremenski biro, ki
registrira temperaturo. Naj-
višja temperatura v juniju
sploh v Chicagu je bila 99 dne
30. junija 1913.

Približno enaka vročina je bi-
la po vsem srednjem zapadu. Či-
kaški listi poročajo, da je deset
Čikažanov podleglo vročini. Na
svetovni razstavi se je pet oseb
onesvestilo. Koliko ljudi je v
splošnem obolelo, ni poročila.

Vremenski biro pravi, da vro-
čina bo trajala še dan ali dva.

Agitacija za organizi- ranje vseh rudarjev

Eden ubit, dovel ranjenih
v rudarski bitki

Nov spopad med rudarji dveh u-
nij in deputiji v Springfieldu,
Illinois

Springfield, Ill. — V bitki med
člani Progressivne rudarske uni-
je in člani stare unije UMWA,
ter šerifskimi deputiji in privat-
nimi stražniki, ki so ščitili člane
stare unije, je bilo v aredu de-
set mož ranjenih pri rovu Peer-
less, ki je last Peabody Coal
Company.

Eden ranjenec, Tom Urban po-
imenu, ki je dobil kroglo v tre-
buh, je dve uri kasneje umrl v
bolnišnici. Urban je bil član Pro-
gressivne unije.

Med ranjenci so tudi sledeči:
Andrew Goleah, Frank Presel in
Matt Pristavich.

To je bil najhujši spopad, od-
kar traja bratomorna vojna med
dvema rudarskima organizacija-
ma v Illinoisu. Okrog 1500 pike-
tov Progressivne rudarske unije
se je spopadlo z deputiji in pri-
vatnimi čuvaji, ki so streljali na
prve in metali solzavice. Kasne-
je je governor Horner odredil,
da pride iz Taylorvilla kompani-
ja milice v Springfield.

Število brezdomcev na- rašča

Ti postajajo težko breme za do-
brodelne organizacije

Washington, D. C. — Število
brezdomcev, ki se brez cilja po-
tikajo po deželi, je doseglo nov
višek, kot kaže poročilo zvezne-
ga otroškega biroja, ki je bilo
pravkar objavljeno.

V poročilu je rečeno, da so
dobrotvorne organizacije v 62
mestih v mesecu marcu dale
1,900,000 kosil in preskrbele
prenočišče 600,000 brezdomcem.

Te številke pa ne nudijo prave
slike, ker pokazujejo le del
moških, žensk in otrok brez stal-
nega bivališča. Na tisoče in ti-
soče je drugih, kateri ne iščejo
pomoči pri dobrotvornih agen-
cijah, temveč prosijo kruha od
hiše do hiše in prenočujejo v
zapuščanih poslopjih.

Število brezdomcev se je po-
večalo v omenjenem mesecu za
8 odstotkov v primeri z mese-
cem februarjem in je za 22 od-
stotkov večje v primeri s istim
mesečem lanskega leta.

„New deal“ ni pomagal stavb-
nim delavcem

Chicago. — Rooseveltov „new
deal“ ni povečal aktivnosti v
gradbeni industriji, pravi R.
Sullivan, predsednik čikaškega
sveta stavbniških unij.

„Stavbniški aktivnosti sploh ni
bilo v zadnjih mesecih.“ je re-
kel Sullivan. „Ljudje, ki špekulirajo
na borzi, so najbrž zado-
voljni z „new dealom,“ ne pa
delavci. Nekatere stavbne unije
so pristale na prostovoljne mez-
ne redukcije v pričakovanju, da
se bodo aktivnosti v gradbeni
industriji povečale, kar pa se ni
zgodilo. Situacija je danes mi-
sernejša kot je bila pred enim
letom.“

Produkcija jekla se povečala

Pittsburgh, Pa. — Jeklarska
industrija, ki je nekakšno me-
rilo industrijskih aktivnosti, o-
bratuje sedaj 35 odstotkov od
kapacitete. To je največja ak-
tivnost, ki jo zaznamuje ta in-
dustrija, od meseca junija 1931.
Pred letom dni je obratovala 25
odstotkov od kapacitete.

„Iron & Steel Trade Review“,
glasilo jeklarske industrije, po-
roča v svoji zadnji številki, da
je porast aktivnosti pripisovati
naročilom, ki jih je jeklarska
industrija dobila od uprav že-
leznic na srednjem zapadu.

Člani progressivne unije pritiska-
jo na vodstvo, da prične z or-
ganizatorično kampanjo tudi
v drugih državah

Glillespie, Ill. — Med člani
progressivne rudarske unije na-
staja zadnje čase močno giban-
je za novo taktiko, katere cilj
naj bi bilo organiziranje rudar-
jev tudi v drugih državah.

Na več shodih v zadnjih par
tednih so govorniki „levega krila“
poudarjali potrebo razširiti
delokrog nove unije na vsa pre-
mogovna polja. Bitka med Le-
wisom in Peabody Coal kompa-
nijo na eni strani in progressiv-
nimi rudarji na drugi je v Illi-
noisu prišla v sasto: nobena
akupina se neče podati. Valed
tega je prišla zahteva po novi tak-
tiki.

Gerry Allard, urednik glasila
nove unije „Progressive Miner“,
pravi, da je vsakdo v amoti, ki
misli, da je mogoče Lewisa po-
raziti s taktiko „čakanja“. Boj
je treba zanesti tudi na druga
premogovna polja. V istem smi-
slu je govoril na velikem shodu
rudarjev Powers Hapgood, član
eksekutivne socialistične stranke
in aktiven med rudarji od 1922.

Mnenje „levega krila“ je, da
progressivna unija sme v tem bo-
ju računati na zmago le, če pri-
čne z bojem na vsej črti: s agre-
sivno kampanjo za organiziran-
je vseh rudarjev. Boj naj bi se
zanesel tudi v okrožja, kjer Le-
wis še ni izgubil tal. Ti rudarji,
večinoma na antracitem polju,
prispevajo Lewisu denar, ki ga
ne rabi za unificiranje rudar-
jev, ampak v večini za boj proti
progressivnim rudarjem v Illinoisu.

Razgnetev kampanje v neor-
ganizirane države in pa v Lewi-
sove distrikte bi njegovo blagaj-
no zelo oslabilo in še bolj pa nje-
govo fronto v Illinoisu. Allard
sugestira, naj progressivna unija
prične takoj z organizatorično
kampanjo in v ta namen upali
prostovoljne organizatorje, ki bi
delali za stroške.

Terorizem v južnem Illinoisu
še ni prenehal niti se zmanjšal.
Tudi morala med stavkarji in
člani nove unije je še vedno na
visoki stopnji, kar pojasni njih
veliko bojevitost in neprekoslji-
vo vztrajnost. Kljub temu bo pa
Lewis najbrž dalj časa laglje
vztrajal kot pa progressivni ru-
darji, če kmalu ne pride do pre-
okreta ali nove taktike.

Progressivni rudarji so poslali
zvezni delavski tajnici Perkin-
soni tudi petičijo, v kateri jo ur-
girajo, naj ne imenuje nikogar
od Lewisove unije v komisijo, ki
bi v smislu industrijske predlo-
ge nadzirala premogovno indu-
strijo.

Poštni departament privija vijak

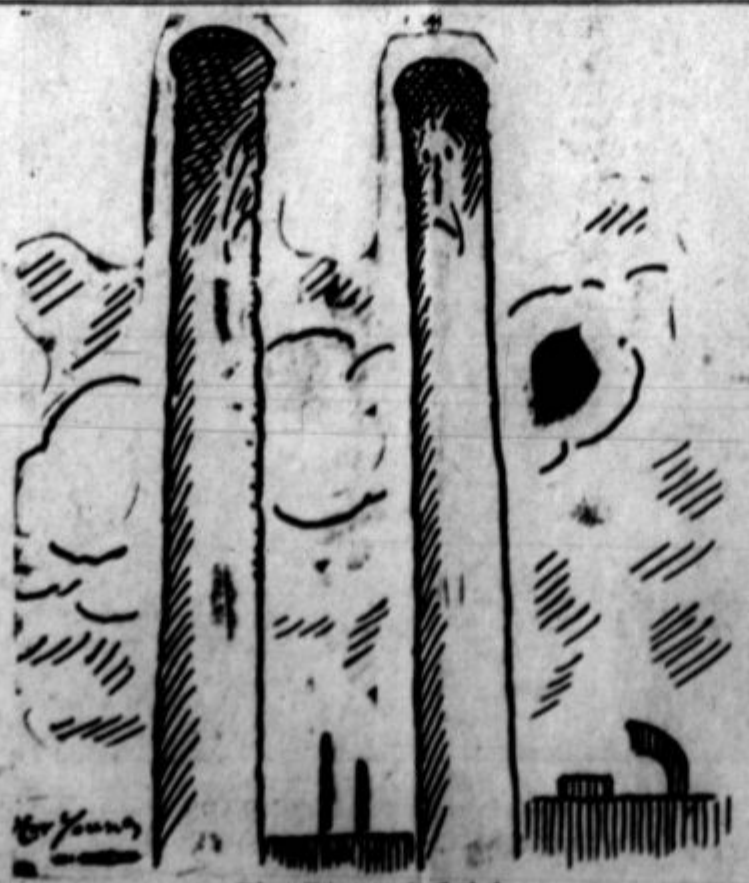
Oklahoma City, Okla. — A-
merican Guardian, ki ga urejuje
in izdaja Oscar Ameringer, je od
tretjega pomožnega poštarja do-
bil dekret, da se mora v agita-
ciji za razširjenje lista omejiti
na pet procentov gradbenega ma-
teriala. To je tri procenta manj
kot jih je dovoljeval poštni de-
partment pod Hooverjevimi reži-
mom. Zgleda, da bo sedanja
poštna administracija bolj stroga
napram radikalnemu časopi-
sju kot je bila prej. Tudi
„new deal“.

Gandhi težko bolan

Puna, Indija, 8. jun. — Ma-
hatma Gandhi, ki je pred krat-
kim opustil svoj tritedenski post,
je težko zbolel. Zdravniki so mu
odredili absoluten mir. Obiako-
valcev ne sme sprejemati.

Velika zmaga za prekle v Indiani

Indianapolis. — Bivša suhaška
država Indiana je zadnji tork
izvolila 250 mokrih in 79 suhih
delegatov za konvencijo glede
ratifikacije 21. amendmenta.

Dimniki se pritožujejo.

—Federated Pictures.

(Nadaljevanje 13. seje.)

Poročilo odseka za pregledovanje poslovanja v zadevi
Izletnega urada

Whereas, the by-laws of the SNPJ, section 4 of article XI state that "A Supreme Officer who shall receive a commission or money payment from any commercial, banking or bonding company or any other firm doing business with the Society, or a Supreme Officer who shall hire an agent to do business for him or her, is guilty, of a punishable act. If the Supreme Officer is found guilty, he shall be removed from office and never be elected to the Supreme Board."

Porocila o Izletnem uradu

Br. Petrovič vpraša zaporedoma člana odbora za pregledovanje poslovanja, ako smatrajo svoja dela glede te zadeve za končano. Bratje Oven, Grum, Schneider in Krutz odgovorijo na stavljen vprašanje, da so to zadevo končali.

Br. Olip pojasni o postanku izletnega urada, in kako ga je glavni odbor izbral v ta odbor, četudi takrat ni bil gl. odbornik. Sprejel je, ker se je smatral sposobnega, kajti govori razne evropske jezike in zanimivi in važni kraji Evrope so mu dobro znani, tako da ima vse kvalifikacije za dobrega vodnika. "Jaz si pa nisem mogel nikdar misliti, da bo katerikoli član ali glavni odbornik mislil, da bo Olip, ki si mora sam služiti svoj kruh, vodil izletnike po Švici, Franciji, Nemčiji i. t. d. cele štiri mesece zastonj! Smatram za samo po sebi razumljivo, da treba vodnika vedno plačati. Člani izletnega odbora amo se vedno sestajali in delali načrte. Prvotni načrt Zupanciča se mi ni dopadel, pa sem sestavil svoj načrt. Končno smo se zedinili za kompromisni načrt, ki smo ga kot proračunsko pogodbo vsi podpisali". — Nato podrobno opisuje potovanje prve skupine, ki jo je on vodil. Dnevnice po \$2.50 niti od daleč ne krijejo dejanskih stroškov, kar je vsekakor jasno, ki je bil že v Parizu, na Dunaju ali drugod v Evropi. Recimo v Parizu ga je stalo najmanj \$5 dnevno, dobil pa je le \$2.50. Oni, ki potujejo naravnost, ne rabijo vodnika, toda oni, ki se ustavijo v večjih mestih ali si hočejo ogledati recimo Švice, rabijo vodnika. Vodil je skupino izletnikov iz Pariza preko najzanimivejših krajev Švice in v Ljubljano. Ves utrujen se je komaj nekoliko odpočil, ko je moral se nazaj v Pariz, da počaka drugo skupino. Uredil je vse, toda prišli so samo trije, najel pa je hotelske sobe za petnajst, kakor je bilo rečeno, da jih pride. "Bil sem razočaran. Vodil sem to malo skupino po Parizu in Švici in v smislu dogovora sem prejel dnevno le \$1.25. S to malo dnevnicco sem vodil te izletnike do Ljubljane, po svoji najboljši moči jim bil vedno na uslugo — seveda vse zastonj, izletniki niso plačali za vse to niti centa. Tudi tretjo skupino sem počakal, in sicer na Jesenicah, za kar pa nisem dobil ničesar. Potem sem vodil razne grupe po Gorenjskem. Za vodstvo ene skupine sem dobil plačane vozne stroške, za ostale pa prav nič, ker ni nobena štela nad deset ljudi. Nazaj sem vodil skupino čez Dunaj, Salzburg, Muenchen, Koeln am Rhein, Brusel, Ostende, London in v Southampton, kjer amo se vkrcali. Za to pot sem prejel dnevno \$2.50 in pa povrnjene vozne stroške. Ali je to bil kak komišen ali plača? Kaka plača je to, ko niti stroškov ne krije.

(Dalje prihodnj.)

